1947.

Péče o chudé.

Oznámení okresního národního výboru o otevření okresního chorobince v Rokytnici bylo představiteli obecní samosprávy a celou širokou veřejností přijmuto s plným pochopením a uvítáno jako čin sociálně opodstatněný a humanní. Po zvážení všech okolností a výhod, které ústav chovancům poskytuje, usnesl se M. N. V. v členské schůzi dne 2. ledna, že místní chudí, neschopní práce, kteří byli odkázáni na hromadné a celkem na nehygienické bydlení v místním chudobinci – budou tam postupně přemístěni. Úhrada na poněkud zvětšené výdaje byla nalezena.

Poznámka: Jako všechno nové – místní chudí-přestárlí-nemě-li důvěru k novému uspořádání jejich života a nevěřili, že účel je zlepšení jejich životní úrovně – avšak přesvědčili se brzy, že žijí daleko lépe a lidštěji než dříve a po odstupu tří let ukáží se přestárlé / dokonce i důchodci / sami o přijmutí do chorobince v Rokytnici. Tím odpadla úplně také člověka nedůstojná žebrota.

Pro časy budoucí znamenám: Dříve tito lidé bydleli v obec. chudobinci většinou muži, ženy, zdraví i nemocní pohromadě, v některých menších obcích ani tento domek nebyl / dostávali od obce větší či menší podporu – nikdy však k lidskému životu nestačila a tak se dožívovali žebrotou. K nim se družili „tuláci", osoby práce se štítící, kteří bývali pro různé přestupky / tulačtví, drobné krádeže a pod. trestáni vězením a posíláni „postrkem" do obce své příslušnosti.

2 letka. Německou okupací rozvrácené hospodářství našeho státu jen pomalu se vracelo do původního stavu a tak a tak usnesením vlády byl vybudován 2 letý budovatelský plán pro rok 1947 a 1948. Tento plán v hrubých rysech znamenal obnovu našeho hospodářství v průmyslu i zemědělství na předválečný stav a nebo jeho překročení.

V místním průmyslu textilním projevilo se toto opatření zvýšením pracovního úsilí a díky vysokým kvalitám dělnictva byl úkol dodržen; v zemědělství znamenalo to dodržování zevních ploch, stav hosp. dobytka dle plánu, řádné obdělávání půdy a postupným zvyšováním výnosů i dodávek v rámci plánovaného hospodářství celostátního. Úkol byl pro běžný rok dodržen a překročen.

Mrazy. Sport. Začátek roku se vyznačoval silným sněžením a a mrazy, které dosáhly 6. ledna maxima – 21° C. Zimní sporty zejména lyžování přišlo na své. Dne 19. ledna byly konány ve Studenci sokolské lyžařské závody župy podkrkonošské. Mrazy a sněžení trvalo až do pozdního jara. Jařiny se sejí a brambory sází až v prvním týdnu května – tedy o více než měsíc později proti roku minulému.

7. březen. Obvyklé oslavy k narozeninám T. G. Masaryka byly zahájeny besídkou žáctva měšť. školy: prolog, básně divadelní představení a promítnutí filmu.

Telefon. Zrušení přímé telefonní linky do okres. města Jilemnice a připojení na Horka vyvolalo v obci značnou nespokojenost. V důsledku toho podával M. N. V. stížnosti i intervoval – až bylo dosaženo nápravy.

Květnové vzpomínky. Smuteční bohoslužby za oběti okupace byly slouženy 4. května. Květnová slavnost k uctění památky obětí poslední války a fašistické persekuce pořádaly měšťanská a obecná škola zpěvem a básněmi žáctva obou škol. Řed. Lánský měl proslov – zakončení hymnou. Večer sehrál ochotnický spolek „Lidumil divadlo: Guayana od O. Schneiplugové.

Kino. V sále u Višňáků bylo konečně po 18 měsíčním jednání a po řadě intervencí členů M. N. V. zřízeno zvukové kino „Svornost" a dne 10. května zahájilo činnost filmem „Věrni zůstaneme". Účast byla veliká.

In memoriam. V rámci květnových oslav z iniciativy kulturní a osvětové komise byla pořádána slavnost 11. května: O 13. hod. byl průvod s hudbou od Špice k pomníku padlých, kde po vztýčení vlajky měl proslov okr. šk. insp. Žemánek. Bylo vzpomenuto padlých a umučených v okupaci a byl přidán dekret na poručíka S.N.B. Hynku Tauchmanovi – in memoriam. / Hynek Tauchman zahynul tragicky při květnové revoluci 4. května 1945 a dekret přidán jeho matce./ Následovaly zpěvy a recitace žáků měšťanské školy; stažením vlajky byla slavnost ukončena. Účast všech spolků v krojích a s prapory jakož i občanstva ze Studence i okolí byla nad obyčej veliká.

/ viz snímky u č. 177 /.

Sucho. Celé jaro se vyznačovalo suchými větry a suchý byl celý vegetační rok. Píce vyrostlo málo a obilí většinou zaschlo před utvořením zrna a tak nastaly těžké hospodářské škody nejen toliko v naší obci, ale i v celém státě. Hladu však v naší zemi - díky dovozu potravin ze sovět. svazu - nebylo.
Ve studnách v letních i podzimních měsících vody nebylo a když ani voda u „Trojice" nestačila, převážná část místního obyvatelstva i obyvatelů z osady Rovnáčova byla odkázána na vodu ze „Džbele" - jediné studni, kde byl vody dostatek a to zde byly zacásté celé fronty čekatelů vody s vozíčkem, lehkými vozíky i nádobami. Tento nedostatek vody trval až do října.

Lesy. Čistý příjem z obecních lesů dle vyúčtování činil v r. 1946 Kč 4.749·50. Připomínám: Les t. zv. nedarížský, který koupila naše obec od Nedaříže, leží na katastru nedarížském. Koupě byla uzavřena za I. republiky; za okupace byla naše obec tento les přinucena postoupit Nedaříži /německá obec/ bez náhrady. Po květnové revoluci M. N. V. převzal opět tuto nemovitost do svého vlastnictví.

Vyživovací komise. Jako nový článek obec samosprávy byla při M. N. V. 17.1.46 zřízena vyživovací komise. Funkce tato jest stálá a účel její jest - kromě jiného - starat se zejména o řádné zásobování - bezvadnou jakost, váhu nebo míru potravin.

Školy. Obecnou školu navštěvovalo 87 dětí, vyučovalo se ve třech třídách.
Měšťanskou školu navštěvovalo žáků a mateřskou školku dítek.

Sbírka. K vánočním svátkům byl zasazen mezi školou a Kampelíčkou na plošině, kde do okupace stál pomník Masarykův „Vánoční strom republiky." Do pokladničky umístěné pod tímto stromem sešlo se 7.000 Kč – jako dar občanů – republice.

Rozpočet. Rozpočet na rok 1948 projednán a schválen v plenárním zasedání dne 27.5. takto:

řádná spotřeba	480.046	Kč
úhrada	102.650	„
schodek	337.396	„, který bude

uhrazen 100% přirážkou k dani činžovní a 300% přirážkou k daním ostatním, čímž bude docíleno krytí rozpočtu.

1948.

Celostátně. Rok 1948 vstupuje do dějin jak mezník politického přeskupení mocenských sil ve státě a má hluboký vliv na další uspořádání politického, hospodářského a sociálního dění v naší vlasti.

Dne 20. února pro rozpory ve vládní národní frontě podali demisi zástupci stran: nár. socialistické, lidové a slovenské demokratické strany.

V Praze na staroměstském náměstí konal se 21. února veliký tábor lidu, kde promluvil o situaci předseda vlády Klement Gottwald.

Současně vyzval k tvoření akčních výborů národní fronty /A. V. N. F./.
Dne 22. února svolalo „URO" do Prahy 8000 delegátů
Dne 28 až 29 února sešel se v Praze sjezd rolnických komisí, který se plně postavil za požadavky závodních rad. Ústřední výbor strany komunistické /K.S.Č/ vydal prohlášení o vládní krisi.
Dne 10. března předseda vlády K. Gottwald vyhlásil v parlamentě Akční program nové vlády: novou ústavu, národní pojištění, státní organisaci domácího velkoobchodu, další znárodnění, zákon o revisi první pozemkové reformy, školský zákon a jiné.
1. máj jest manifestací všech vrstev národa a přehlídkou budovatelské práce.
Dne 9. května v den 3ho výročí osvobození Prahy sovětskými vojsky projednána nová ústava /ústava cesty k socialismu uveřejněna ve sb. z. a nař. částka 52 z 8. června 1948 s heslem: „Všechna moc vychází z lidu."
Volby do národního shromáždění konaly se 30. května. – 89·3 % hlasů odevzdáno pro kandidátku obrozené národní fronty. Opozice nevystoupila s vlastní kandidátkou.
Dne 7. června odstoupil s presidentského úřadu Dr. Ed. Beneš. Novým presidentem byl zvolen dosavadní předseda vlády Klement Gottwald. Funkci předsedy vlády nastoupil Antonín Zápotocký.
Dne 19. října vláda se usnesla o novém způsobu distribuce mléka, vajec a drůbeže. Tímto usnesením mohou zemědělci tyto produkty – po splnění dodávek státu povinných – prodávat na volném trhu.
Oslavy 30ho výročí republiky čs. probíhaly v celostátním měřítku. Téhož dne byl podepsán zákon o 5ti letém plánu.

Během prosince projednala vládní delegace se sovět. svazem podmínky zvýšené hospodářské spolupráce.

Diplomy.

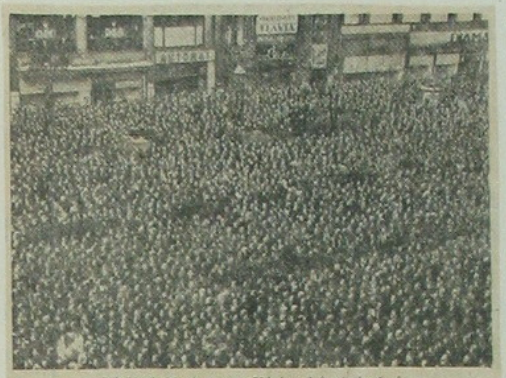

Vítězný 25. únor na Václavském náměstí.

Místní události.

Továrník Josef Mládek v krátkém proslovu poděkoval všem oslavencům i těm, kteří pro stáří už závod opustili, za jejich práci a věrnost a pietně vzpomněl těch spolupracovníků, kteří už odešli do Neznáma.

Krátce, ale výstižně pozdravil jubilanty Jan Mládek: „Upřímně vám gratuluji k vašemu jubileu dlouholeté práce. Přál bych si však zároveň, aby aspoň ti po vás, když už ne vy, po tak dlouhé plodné práci těšili se i z jiných výsledků kromě diplomů a vázaných vkladů — ze slušných moderních domovů s koupelnou a ledničkou a z — automobilů v garážích."

Sedící zleva: Jan Mládek, komerč. rada Jan Fejfar a tov. Josef Mládek.

Diplomy.

Majitelé průmyslových podniků odevzdali svým zaměstnancům, kteří pracovali v místním závodě nejméně 25 let — dne 10. ledna 1948 — v uznání za dlouholetou poctivou práci „Diplom a 1000 Kč.

ém
ům
tili,
po-
už

ubi-
gra-
orá-
as-
tak
ých
ých
do-
—

Sedící zleva: Jan Mládek, komerč. rada Jan Feifar a tov. Josef Mládek.

Sport. Olympijských závodů ve Sv. Mořici ve Švýcarsku súčastnil se místní mladý borec Zdeněk Remsa a umístil se jako dvacátý.

Měslu venkov. V akci - městu - venkov - pořádána byla na výzvu M. N. V. sbírka mouky, másla, vajec, brambor a chleba. Tyto produkty byly dány k disposici čsl. rozhlasu /iniciátor sbírky/, kromě mléka, které obdržela nemocnice v Jilemnici.

Sbírka. V lednu pořádaná sbírka na pomoc demokratickému Řecku vynesla 3.403 Kč.

Pozemková reforma. Dne 19 února bylo v úřadovně M. N. V. zahájeno jednání o revisi I. pozemkové reformy. Pracemi s tímto spojenými byla pověřena rolnická /osídlovací/ komise. 3ho března byla ustavena nová komise - zabývající se pouze těmito pracemi - za předsedu zvolen člen M. N. V. Duška. - Obec žádá od velkostatku Heltlové přidělení lesů, stavebních parcel a domku pro hajného - ostatní parcely zemědělské mají být přiděleny drobným uchazečům.

Lesy. Lesní těžba vykazovala dle vyúčtování z roku 1947 čistý výnos 75.114 Kč.

Změny v M.N.V. Přípisem O. N. V. v Jilemnici z 29. února byli byli všichni příslušníci strany lidové - pokud byly členy, M. N. V. - zbaveni svých funkcí a místní národ. výbor vyzván,

aby spolu se stranou komunistickou utvořil Akční výbor národní fronty – jako další složku obecní samosprávy. V tomto upravení zůstával M. N. V. po doplnění z řad občanů ze 16. členů, A. V. N. F. z 10. členů.
Předsedou M. N. V. byl dekretem O. N. V. jmenován Jaroslav Zlatník, předsedou A. V. N. F. byl zvolen na schůzi 2. března Josef Duška.

Veřejná schůze.

Dne 5. března pořádala se veřejná schůze u Višňáků, kde promluvil o vnitropolitické situaci a postupu další práce funkcionářů M. N. V. jakož i o nových problémech vyplývajících z nové vládní politiky – předsedla O. N. V. Rydval.

7. březen.

V souvislosti s oslavami narozenin I. pres. T. G. Masaryka byla provedena sokolská besídka s ukázkami cvičení na 11. všesokolský slet.

1. máj.

Manifestačních oslav 1ho máje v Jilemnici súčastnilo se ze Studence 516 osob. Odchod z obce do místa slavnosti byl uspořádán v skutku velkolepě: – alegorické vozy, prapory, hesla, hudba a příznivé počasí.

Výročí revoluce.

Dne 9. května pořádaly se oslavy výročí revoluce a a osvobození Prahy. Městanská škola sehrála dětské divadlo. Odpoledne byl pořádán průvod obcí s hudbou na sokolské cvičiště, kde bylo cvičení – ukázka vyspělosti v tělovýchově Sokolů – a proslov o významu květnových událostí.

Jubileum. Na oslavu narozenin pres. Dra Edvarda Beneše pořádala dne 27. května měšťanská škola besídku. Při této příležitosti promluvil o politické situaci Fr. Tichý, okresní školní inspektor z Liberce.

Volby. Při volbách do Národního shromáždění dne 30. května 1948 byl ve Studenci následující výsledek:

volebního se zúčastnilo 803 osob, (voličů 925)

pro jednotnou kandidátku N. F.	odevzdáno	560 hlasů	t. j. 70%
bílých lístků	odevzdáno	163	t. j. 20%
neplatných lístků	odevzdáno	80	t. j. 10%

Dále bylo vydáno 30 voleb. průkazů; k volbě u nás se nedostavilo sto osob.

Úmrtí.

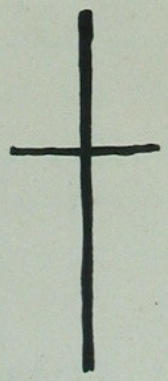

Dne 9. září zemřel II. president čs. republiky

Dr. Edvard Beneš

dříve spolupracovník Masarykův a zahraniční ministr. Za jeho vlády byl uznán svaz sověť. soc. republik – de jure. Zemřel v neklidné době přerodu naší republiky – z kapitalistické – v socialistickou.

52 let. Na počest 52. letých narozenin presidenta republiky Klementa Gottwalda uspořádána slavnostní schůze M. N. V., kde o významu jeho osoby promluvil předseda M. N. V. Jar. Zlatník. Žáci střední /měšťanské/ školy zpěvy a pásmem ze života presidentova přispěli se o slavnostní ráz schůze. Presidentu K. Gottwaldovi bylo propůjčeno čestné občanství.

Výročí. Výročí ruské revoluce a narozenin generalissima Stalina bylo vzpomenuto proslovem před slavnostním představením místního bia.

K výročí ustavení republiky 28. října sehrála střední škola divadlo.

Přesídlení. Dne 14. prosince se přesídlila stanice S. N. B. z čp. 358 ve Studenci do osady Rozmáčova.

Školy. Obecnou školu navštěvovala 91 dětí - učilo se ve třech třídách. Měšťanskou školu navštěvovalo žáků, mateřskou školku dětí.

Hodnocení 2letky. Zhodnocení dvouletky - nástup do 5ti letky a popularisaci této byly věnovány během prosince tři veřejné přednášky. Přítomno bylo celkem 866 osob veřejně mládeže. Znárodnění místních průmyslových závodů firmy Fejfar a Mládek a firmy J. Boura prováděných koncem prosince bylo občany sledováno se zájmem. Bližší údaje budou však zaznamenány až v příštím roce.

Zrádná emigrace v pravém světle:

KRAJINŮV ŠPION s britským pasem zatčen

Bývalý ministerský rada Knotek, který po únoru uprchl, vrátil se v přestrojení a s britským pasem, aby organisoval špionáž

Ministerstvo vnitra úředně sděluje, že dne 16. června 1948 byl v Praze dopaden Vladimír Knotek, býv. vedoucí Krajinovy vyzvědačské kanceláře v ústředí nár. soc. strany v Praze.

Knotek byl za války jako kapitán čs. armády členem anglické výzvědné skupiny v Londýně. Po osvobození se stal nejdříve úředníkem ministerstva vnitra, poté odešel do Svazu národní revoluce, kde byl tajemníkem Krajinovým a nakonec odtud přešel jako odborový rada do ministerstva zahraničních věcí.

Knotkovo jméno se vyskytlo v několika úředních zprávách ministerstva vnitra v souvislosti s odhalením Krajinovy vyzvědačské kanceláře, kterou Knotek jako zkušený vyzvědač s Krajinou, gener. tajemníkem nár. soc. strany, založil a vedl. Knotek, usvědčený výpověďmi desítek svědků z výzvědné činnosti, měl být v únoru letošního roku zatčen. Před zatčením však uprchl do západní zony Německa a odtud se uchýlil do Anglie, kde se dal k disposici pro další podvratnou činnost proti republice.

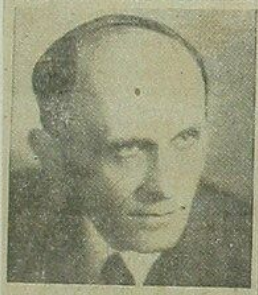

Špion Vladimír Knotek, bývalý Krajinův tajemník

Tentýž Knotek, maskovaný parukou, kaučukovými vložkami v ústech, vousem a brýlemi

Knotek se rovněž zúčastnil dne 28. května t. r. sjezdu uprchlých reakčních politiků z ČSR v Londýně, na němž bylo před větší skupinou zahraničních novinářů bezuzdně štváno proti republice a jejímu lidově demokratickému zřízení.

Knotek přijel dne 15. června t. r. do Prahy na anglický pas. Byl k nepoznání změněn parukou, kaučukovými vložkami v ústech, vousem a brýlemi. Knotkův anglický pas má číslo 912.062 a zní na jméno Mr. John Robert Coles, obchodník z Londýna. V pase jest uvedeno, že je Coles od narození britským poddaným.

Podle Knotkova doznání účelem jeho cesty do ČSR bylo vybudovati vyzvědačskou síť a navázati spojení se zbytky Krajinovy výzvědné sítě, zajistiti její spojení krátkovlnnou vysílací stanicí s Londýnem a rozvinouti rozvratnickou činnost pomocí příslušníků býv. nár. soc. strany. U Knotka byl nalezen seznam členů Krajinovy vyzvědačské sítě a osob, o jichž získání se měl pokusiti. U jednoho z jeho zatčených spolupracovníků byla nalezena část rozhlasové vysílací stanice.

Z Knotkových spolupracovníků uprchl před zatčením do západní zony Německa Oldřich Šorm z Prahy, který Knotkovi poskytl po jeho příchodu do ČSR úkryt a pokoušel se opatřit mu styk a spojení s dalšími členy Krajinovy vyzvědačské sítě.

V souvislosti se zatčením Vladimíra Knotka bylo předvedeno a vyslechnuto více osob, z nichž některé byly zajištěny.

Ve vyšetřování se pokračuje.

Knotkův anglický pas č. 912.062 znějící na jméno Coles.

Václav Knotek.

• Viděl 21. III. 1953
Jaromír Hořáček
o. k. insp.

To jest bývalý učitel střední školy ve Studenci; zatčen byl v polovině roku 1948 a ve vězení skončil sebevraždou — bez komentáře.

1949.

STROM republiky.

Na prostranství mezi obecnou školou a Kampelíčkou byl k vánočním svátkům 1948 postaven symbolický strom republiky, byl vkusně vyzdoben a ozářen. Při pokladničkové vánoční sbírce pod stromem bylo k dobročinným účelům vybráno 4.765 Kč.

Rozpočet.

Účetní závěrka obce Studence vykazuje za rok 1948:

řádná spotřeba /: rozpočet :/	458.944·50 Kč
celkové vydání	340·505·20 „
přírůstek	118·439·30 „

ROZHLAS.

V lednu byl národním výborem schválen návrh rady M. N. V. o zřízení veřejného rozhlasu v obci, který provede fy. Karel Bernard z Jičína za obnos 166.700 Kč.

Pro mír.

Manifestace za světový mír byla uspořádána za účasti všech složek národní fronty dne 4. dubna. V rámci obvyklých květnových oslav byl pořádán žáky nár. školy a Sokolem „Běh vítězství" 8. května.

č.p. 110.

Hospodářství čp. 110 ve Studenci koupil od K. Ulvra rolníka v Koštálově rolník Petr Šimek.

Domácí tkalci.

Po znárodnění firmy „Fejfar a Mládek /: nyní pobočka textilních závodů Mladé Buky „Lenka" Studenec :/ a likvidaci tkalcovství Josefa Bouzy č.p. došlo k zlikvidování dalších tkalcovských živnostenských závodů. Byly to firmy: Jan Sorfa čp 309, Josef Kudr čp. 365, Jan Kudr čp. 350, Josef Lukeš čp. 320, Josef Fejfar čp. 84, Miloslav Hák čp. 166, Antonín Šulc čp 139, Ladislav Havel a jiní. Všechny tyto závody dávaly zpracovávat materiál /: přízi, bavlnu, hedvábí :/ ve mzdě domácím tkalcům na ručních, poslední dobou u některých tkalců i zmechanisovaných staveck. Toto zaměstnavatelé byli vesměs v počátku tkalcovskými dělníky domácími a pomalu jak zkvétal obchod, přestávali tkalcovat doma; do zrušení živností doma s rodinou pracoval Ant. Šulc a Lad. Havel čp. 55.

Práce domácích tkalců byla účastna celá rodina: starci i stařeny, táta i máma i děti – zkrátka byla zapřažena celá rodina. — Zánikem soukromého tkalcovství po živnostensku u nás i jinde zkoncovala staletá tradice domácích tkalců – „na cukr – na kafe" ve Studenci.

O něco později došlo k zrušení domácích šiček, které ovrubovaly, ažurovaly či jinak upravovaly ubrusy, šátky a pod. i pro továrny. Tato působnost byla převedena přímo do provozoven továrních /:mám. podniků:/ Práce schopné domácí dělníci a dělnice i jich bývalí zaměstnavatelé byli přemístěni do „Lenky" či jinam do zaměstnání – nedužní nebo přestárlí pobírají starobní důchod od státu. Je nepochybné, že tyto posledně jmenované osoby, zejména výdělečně méněschopné „ukaňky", které ani nebývaly nemocensky pojištěné a jejichž mzda byla nepatrná, ale i jiné osoby práce neschopné, dožívají svůj život lekčeji a spokojeněji než za kteréhokoliv státního režimu v dobách minulých. Také kolovrátkáři, /: flašinetáři :/, žebráci a pobudové /: každý má právo na práci :/ stráslající i hladoví – patří jen minulosti a „Kronice."

II. pozemková reforma.

Zákonem o druhé pozemkové reformě zemědělské pozemky, které neobhospodařoval majitel, vyvlastnil stát. /: Vyvlastnění ovšem nepodléhaly ty pozemky, kde ku př. přestárlý, práce neschopný zemědělec pronajmul své pozemky nebo část sousedovi zemědělci a podobně. :/

Majiteli místního velkostatku bylo ponecháno 50 ha lesa, ale jižto neskýtala záruky řádného hospodaření /: neschopná a přestárlá :/ bylo toto rozhodnutí ještě dodatečně revidováno a po nové úpravě zákonem byla jí ponechána půda z větší části zemědělská kolem jejího obydlí /: zámku čp. 1, který nebyl vyvlastněn :/ ve výměře 8·55 ha. Všechny lesy: dolenský, Hradiško, Černý a Hulatý háj, Poplůz, Zásmucko a Strážník v celkové výměře 190 ha byly přiděleny obci Studenci. Tento přídel provedl úředně Státní obvodní úřad v Mladé Boleslavi. Současně katastrální měřický úřad v Nové Pace zveřejnil cesty bývalého velkostatku. Zemědělskou půdu přidělil stát drobným /do 15 ha/ zemědělcům, především těm, kteří ji měli v pachtu bez jakékoliv náhrady bývalé majitelce „baronce" Hiltlové.

Dále bylo vyvlastněno hospodářství J. U. Dra Jana Háka, advokáta v Jilemnici. /: narozen ve Studenci :/. Tuto usedlost čp. 269, na které majitel nepracoval a byla pronajmuta, obdržel přiděleno Oldřich Hampl - výkonný zemědělec.

Rovněž pozemky od „Vydrova" statku, které byly pronajmuty, byly vyvlastněny a přiděleny drobným zemědělcům. Les obdržela obec.

Od kapitalismu k socialismu.

Začátek roku 1949 již prakticky rýsuje přechod od kapitalistického k socialistickému státnímu zřízení. Dřívější málo rušný a celkem jednotvárný život většiny občanů naší obce - vyznačující se prací a starostí o denní skývu chleba - doznal hlubokých otřesů jak v životě hospodářském - tak politickém. Obvyklé místní šarvátky a nevraživost politických odpůrců, živená několika místními „velikány" nezainteresovala nikdy na trvalo širokou veřejnost.

Nová doba přinesla nové směry a rozvířila debaty a diskuse občanů: novým stylem provádění volby, nové seskupení členů M.N.V., Akční výbor národní fronty /sjednocující občany všech složek t.j. Svaz mládeže, sjednocenou tělovýchovu „Jiskra" /dříve Sokol/, záv. org. R.O.H., hasiče /nyní požárníky/ a t. d. Taktéž třídní rozpis dodávek, 2letý a příští pětiletý plán, brigády, socialistické závazky, soutěže a jiné, zapříčinily živý ohlas mezi občany. Ovšem byly chápány a vykládány různě. Řady přednášek, které měly za úkol přiblížit a seznámit širké vrstvy občanů s novou dobou, prokazovaly úspěch jen nepatrný, a byly navštěvovány slabě.

Značného posílení dosáhla místní org. K.S.Č., zejména pak utvořením závodní org. K.S.Č. v Lence dosáhla a zaujmula spolu s A.V.N.F. vedoucí místo v obci.

Politické strany lidová a nár. socialistická prakticky neexistují.

Všechny tyto události ať už rázu hospodářského nebo politického přijímali občané většinou pasivně a nedůvěřivě i když jim byli mnohdy příznivě nakloněni. Vznikaly různé „šuškandy" vyvolané ať už domnělou nebo skutečnou křivdou jedinců - ponejvíc ztrátou mocenského postavení vyplývající z logalisování soukromého podnikání, z náboženské zaujatosti, cizím rozhlasem a pod.

V souvislosti s těmito různícími se názory na nové uspořádání státu i obce došlo k zatčení místního občana Josefa Šorma, děkana ve Studenci dne 18. dubna. Byl propuštěn téměř po dvou létech. Nastoupil jako farář v Chotěvicích u Hostinného.

Dne 30. června po krátké nemoci zemřel studenecký občan řídící učitel národní školy

Jan Ilák.

Byl průkopníkem pokrokového hnutí v obci a obětavým činovníkem v „Sokole".

Požár.

Dne 28. července vyhořel domek Arnošta Fencla čp 140 Požár vznikl o 10. hod. večer a přes pohotovost místní mechanisované stříkačky vyhořel do základů. Nebyl již obnoven.

Oslava.

Výročí říjnové revoluce bylo oslaveno kulturní vložkou žáků střední školy, přednáškou a koncertem dne 6. listopadu.

Důvěrníci všech složek /:A.V.N.F.:/ byli přizváni do slavnostní schůze M.N.V. a hodnocena práce M.N.V, složek i jednotlivých závazků za běžný rok.

Stiletý plán.

Nástup do pětiletého plánu, který má přinést všem pracujícím vyšší životní úroveň jest popularisován rozhlasem, na schůzích i prac. stanovištích a jest sledován se zájmem všech občanů, zejména osazenstvem závodu „Lenka" /:čítá asi 350 zaměstnanců:/ a zapříčiňuje řadu diskusí i debat.

1950.

Cesty k J.Z.D.

Dvouletý a nastávající pětiletý plán v průmyslu a nábor nových pracovníků do tohoto odvětví výroby způsobil odchod mladých lidí, zejména dorůstající mládeže ze zemědělství v naší obci. Tento nedostatek projevuje se již nyní a dá se předpokládat, že se situace stárnutím zemědělců při průměrné věkové hranici 60ti let i postupným zvyšováním výnosů - ještě zhorší. Řešení těchto problémů bývá častým pořadem při jednání místních národních výborů i přizvaných některých pokrokovějších zemědělců, kteří si byli vědomi, že roztříštěnou, nemechanisovanou prací nemohou zvládnout úkoly na ně kladené. Tato jednání počala již v r. 1949. Tak došlo k založení „Zemědělského strojního družstva". /: Viz přílohu - stanovy - na konci této knihy :/ Tato akce nebyla úředně schválena, jižto dle zákona nelze ponechat v obci družstva dvě. /: Stávající „Družstvo pro rozvod elektr. energie pro Studenec a okolí" :/. Bylo neprodleně dle daných disposic pokračováno: Na členské schůzi Družstva pro rozvod elektr. energ. ve Studenci u Vižňáků dne 20. března 1949 bylo toto družstvo rozpuštěno a přikročeno k ustavení „Družstva pro rozvod elektřiny a mechanisaci zemědělství" ve Studenci." /: Stanovy na konci této knihy :/ Toto družstvo čítalo v den ustavení 42 členů. Do výboru byli zvoleni: Jan Šorm čp. 157, Josef Štefan čp. 43, Oldřich Hampl čp. 36, Rudolf Hendrych čp. 94, Jar. Tomáš čp. 13, Duška Josef čp 24. Jmění rozpuštěného družstva v celkové částce a členské podíly /: 10 Kč na 1 ha :/ tvořily finanční základ družstva. Byla předběžně projednána koupě družstevního traktoru a několika jiných strojů - - -

Avšak ani toto družstvo nebylo šťastnější: u legalisace podpisu u soudu v Jilemnici byli skoro uvedení členové výboru upozorněni O. N. výborem v Jilemnici, aby počkali, že budou v brzku uzákoněna Jednotná zemědělská družstva /: J. Z. D.

Členové výboru tohoto nepotvrzeného družstva

vyžádali si ještě stanovy nového družstva a řečníka, který by členy o tomto nejnovějším družstvu poučil, po př. zodpovědět dotazy. Stanovy došly - řečník nedošel - došly zprávy více nebo méně ověřené o neúspěších v prvních již stávajících družstvech jinde - a tak se družstvo u nás zatím dokromady nedalo.

Uzávěrka za r. 1949.

Čistý příjem 764·050·80 Kč
vydání 740·494·- „
hotovost 20·130·- „

Práce M.N.V.

Úsilí M.N.V. směřuje především k zvládnutí problémů zemědělských: organisuje pomoc při špičkových pracích - plán žní ve skupinách - zajišťuje pomoc traktorové stanice - potahy - dbá, aby byla všechna půda obdělána - rozpis osevních ploch - rozpis dodávek - soutěže a jiné. Do práce je zapojena zemědělská komise, Svaz českých zemědělců, agronom a jiné. Nezapomíná se ani na sběr odpadových surovin, které provádějí ponejvíc žáci národní i střední školy.

Akce 5M.

Nedostatek vody při posledním požáru uspíšil jednání o vodních nádržích, které mají být provedeny v akci 5-M. /: zkratka: Akce 5-M znamená stavby nebo úpravy sloužící veřejným účelům, které provádí občané brigádově zdarma, náklady věcné a práce odborné platí se z prostředků státu :/

Přípravné práce t. j. hledání vhodných ploch pro vodní nádrže, plánky a příslušná povolení dobře pokračují. Obstarávání materiálu /: technický ref. Ant Holec :/ činí potíže.

Matriky.

Zákonem byl nařízen matriční a oddávací úřad jako povinný při M. N. V. V naší obci byla k tomu účelu upravena menší místnost v úřadovně M. N. V. Oddavky provádí předseda M. N. V., zápisy dělá matrikář. Obce Martinice a Lhota Žálesní jsou k těmto úkonům přidělány do Studence. Církevní obřady v kostele – i když nepovinné – jsou přípustné.

Nový předseda.

Dosavadní předseda M. N. V. Jaroslav Zlatník byl z funkce odvolán, aby nastoupil úřad jako předseda okresního nár. výboru. Na jeho místo byl zvolen v plenární schůzi M. N. V. na návrh akčního výboru národní fronty dne 1ho května člen rady M. N. V. Václav Malich.

1máj.

K obvyklým májovým oslavám pořádaným Osvětovým a kulturním odborem a žáků střední školy přiřadila se plánovaná úprava obce i jednotlivých obydlí, sběr surovin a jiné socialistické závazky.

Myslivost. Byla ustavena myslivecká společnost pro společenstevní honitbu na socialistických základech v rámci katastru Studence. Hospodářem byl zvolen členy myslив. sdružení zemědělec Antonín Mádle.

Živnosti. Během roku došlo k likvidaci dalších soukromých živností řemeslných a obchodů v obci. Naproti tomu byly založeny socialistické prodejny státní nár. podnik Oděvní obchod /: dříve „Baťa" :/ a komunální družstevní /: PKD :/ u Vitvarů, Erbenů a Sedláčků – později i Jebavých /: bývalý konsum :/.

K.N.V. Jako nový útvar státní správy byly od r. 1949 zavedeny krajské národní výbory. Naše obec /: okresní nár. výbor v Jilemnici :/ přísluší do kraje Liberec.

Odvody. V letošním roce bylo odvedeno 7 branců a jedna žena – zdravotnice.

Čsl. sovět. přátelství. V rámci měsíce čsl. sovět. přátelství byly pořádány kulturním odborem za účasti všech složek oslavy říjnové revoluce, které vyvrcholilo slavnostním zasedáním M.N.V. s kulturní vložkou žáků střední školy. S uspokojením byl vyslechnut referát předsedy M.N.V. o splněných dodávkách nad 100,% a sjednána řada závazků jako manifestace za světový mír. Písní práce byla slavnost zakončena.

1951.

Hovory s občany.

Během ledna byly dvě veřejné schůze M. N. V /: hovory s občany :/, kde byla podrobena kritice práce M. N. V. za uplynulý rok. Probíráno sebekriticky co se vykonalo a co ne, diskutováno o nedostatcích, o změnách funkcionářů M. N. V. a byl nastíněn postup dalších prací v běžném roce. „Soutěž má být majetkem všeho občanstva" /: z referátu předsedy O. N. V. Zlatníka :/.

Účetní závěrka.

Účetní závěrka z roku 1950.

rozpočet	582·800–	Kč
vydání	447·060·30	„
nevydalo se	135·739·70	„

Akce 5M.

Práce na vodní nádrži pod „Trojicí" /: koupaliště :/ pokračují jen pomalu přes to, že byla míst. nár. výborem vyhlášena dobrovolná pracovní povinnost místních občanů od 16ti do 60 let. Potíže činí zejména obstarávání stavebních hmot.

Suroviny: Není zapomínáno ani na sběrné suroviny jako: hadry, železo, barevné kovy jako hodnotný příspěvek našemu průmyslu. Tak sebrali za I. pololetí:

žáci střední školy 1522·5 kg
žáci národní školy 895·5 „

Při jednorázovém sběru 1600· „ železa.

K této akci se řadí sběr léčivých bylin k výrobě léků, který provádí rovněž žáci – za dozoru učitelů.

Budiž zde hned podtrženo, že žáci střední školy za vzornou práci, jako nejlepší v okrese byli pochváleni a odměněni putovní vlajkou, kterou převzal žák III. roč. střední školy Zdeněk Žálabský – nově se přihlásivší horník.

Potraviny. Přes to, že dosud jsou v platnosti potravinové lístky /: oděvní též :/ zásobovací situace v celostátním měřítku /až snad na kvalitní máslo :/ se lepší. Důkazem toho jest úřední výzva, aby se lépe hospodařilo potravinami a neplýtvalo se jimi: méně zbytků v jídelnách všeho druhu i jinde.

Skupinová práce. Po předchozích jednáních rady M. N. V. o senosečí a žních byla na veřejné schůzi dne 5. července projednána - již dříve připravena - skupinová práce, jako náběh k budoucímu J. Z. D. —

Skupiny a skupinky ve špičkových pracích skutečně byly, nelze však říci, že by byly takové, aby bylo dosaženo účelu, t. j. utvoření skupin podle plánu. Sklizeň byla provedena beze ztrát, a dodávky nad 100% téměř od všech zemědělců včas. Nutno přiznat, že zásluhu o to, kromě zemědělců, měla i řádná evidence místního nár. výboru.

Sucho. Celý rok se vyznačoval dlouho trvajícím suchem, což se projevilo nejvíce citelným nedostatkem píce pro dobytek. Kde jaké mezičky, stráně a paseky byly pokoseny a sklizeny, aby byl zachován stav dobytka.

Odvody. V letošním roce bylo odvedeno k vojenské službě 10 branců a 1 žena - zdravotnice.

Koupaliště. Vodní nádrž /koupaliště/, která má sloužit zejména hasičským účelům, jest budována v rámci akce M na louce nad Krůfovýma č. p. 323.

Přes to, že byla místním národním výborem vyhlášena dobrovolná pracovní povinnost a odpracováno sta hodin, pokračuje výstavba nádrží jen pomalu. Potíže činí zejména obstarávání stavebních hmot.

Místním hasičským sborem za pomoci sousedů byly vybudovány a v běžném roce skončeny dvě menší hasičské nádrže a to: jedna při odbočení cesty k „Nouzovu" od silnice po vsi, zachycující vody z luk na „Splachu", druhá v dolním konci u č. p. Práce byly dobrovolné a zdarma, stavební materiál obstaral M. N. V.

Světlo ve tmách.

Pozoruhodný pomník Svatopluka Čecha nechal vlastním nákladem postavit studenecký rodák

František Hlák,

fotograf, /: dříve v Nové Pace :/ nyní ve Studenci č. p. 357 na vlastním pozemku, při veřejné cestě ke Ždáru, za „Františkem" – naproti Jezdinských lomu.

Pomník má vkusnou výzdobu a představuje kmeta a symbolické ruce otroka rozrážející okovy. Níže jest napsáno:

„Ret velebného kdysi proroka
všem lidem rovnost hlásal
a rozrážeje pouta otroka
vše poutem lásky vázal."

Nutno doložit, že týž Fr. Hlák s nevšední obětavostí pečuje i o údržbu pomníku i o pěkně upravené prostranství kolem.

1952.

Potíže v zemědělství.

V prvních dvou létech po okupaci /: jak bylo zaznamenáno již dříve :/ odešla řada zejména mladších zemědělců do pohraničí. Žáci vycházející ze střední školy většinou odcházeli a odcházejí z obce buď na další studie, nebo jsou nasazováni pracovním úřadem do průmyslu či hornictví. I sama zemědělská politika /: socialistická velkovýroba zemědělská :/ nepodchytila mladé pracovníky do zemědělství. Naopak mladší - průbojnější občané hledají cesty a cestičky od zemědělství k jiným povoláním - po jich názoru - méně namáhavým a výnosnějším. Skutečnost ukazuje, že drobná soukromá hospodářství obdělávají značným dílem zemědělci přestárlí s věkovou hranicí ne menší 60ti let a že tato situace se rok od roku zhoršuje. Je jasné, že za tohoto stavu činí povinné dodávky zeměděl. produktů státu - potíže, zejména pak vystává nejožehavější problém: obdělání veškeré zemědělské půdy v obci. Tyto záležitosti bývají častým a stěžejním předmětem jednání rady M. N. V., zemědělské komise i jiných složek, jsou mobilisovány výpomocné pracovní brigády v neposlední řadě z místního závodu Lenky a vždy častěji jest diskutováno o možnostech založení J. Z. D. v obci. Dosavadní nouzová opatření směřující k obdělání veškeré půdy t. j. přidělování půdy bez hospodáře do nuceného pachtu /: bez nájemného a na snížený kontigent :/ dle zák § 55 zemědělcům výkonnějším - nemohou na trvalo odstranit tuto zemědělskou krisi.

11

Čsl. červený kříž.

V rámci péče o zdraví obyvatelstva bylo utvořeno sdružení československého červeného kříže. Jeho působnost záleží především v první pomoci při úrazu neb onemocnění. Členové jsou k těmto funkcím odborně školeni. Zastoupeni jsou muži i ženy. Dále pořádá za asistence lékařů přednášky pro širokou veřejnost o různých nemocech, o jejich léčbě i ochraně, má v patronaci hygienu obydlí i jiné další úkoly směřující k zlepšení zdravotní i kulturní úrovně obyvatelstva. Tato jistě

záslužná práce vykazuje velmi dobré výsledky. Vedoucím jest zaměstnanec fy „Ženka" Josef Vondrák.

M.N.V. Dne 18. února byla odbývána slavnostní schůze místního nár. výboru na níž byli přizváni rodiče dětí školou povinných i všichni občané. Přednáška o výchově školních i mimoškolních dětí měla vysokou úroveň, byla vyslechnuta s nevídaným zájmem a vyvolala živou a věcnou debatu nezvykle početných návštěvníků. Kulturní vložkou žáků střední školy byla slavnost zakončena.

Dne 6. března byl pořádán „Den žen" pod heslem: „Za pakt míru, rozkvět národa a vlasti a štěstí našich dětí."

Veřejné osvětlení. Veřejné osvětlení pouliční – které bylo Němci za okupace zničeno /: sebrali vodiče elektrické dráty :/ jest na všeobecnou žádost občanů znovu požadováno. Příslušné kroky k odstranění tohoto nedostatku činěné místním nár. výborem neměly dosud kladného výsledku.

1. máj. Ačkoliv vlastní májové oslavy byly pořádány v okresním městě Jilemnici uspořádala „Světová Beseda se Sokolem za součinnosti Čsl. svazu mládeže tradiční 1. máj. K pomníku padlých z první světové války byly položeny věnce. Dramatický odbor „Lidumil" sehrál divadelní hru „Johanes". Průvodu súčastnily se všechny spolky, zejména „Pionýr", žáci obou škol a stovky občanů.

Výbor žen. Dne 1. června byla ustavena nová organisace „Výbor žen" – první předsedkyní jest učitelka střední školy Potůčková. Vlastní poslání tohoto spolku jest: súčastnit se prakticky veřejných záležitostí obce, spolurozhodovat, dávat podněty k zlepšení života obce, pořádku, čistoty, pomáhat manuelně kde je pomoci třeba a pod. I když zatím členek není mnoho – vykazují přesto již nyní značnou práci.

Sokolský den. Byl uspořádán 8. června na prostranství „Sokolovny" za účasti Čsl. svazu mládeže, žáků národní i střední školy i místních občanů.

mlýn pekárny — k socialismu.

Úředním výměrem byl zastaven provoz mlýna a pekárny p. Josefa Štefana čp. 280. Přes protesty občanů k uzavření mlýna i akcí zaměstnanců místní továrny a zejména pak místního nár. výboru, kteří tuto akci podporovali, nebylo dosaženo otevření mlýna a zájemci t.j. zemědělci - samozásobitelé jsou odkázáni na mlýn družstevní v Roztokách. Koloniální obchod a pekařství Josefa Erbena čp 138 byl převeden do družstevních podniků, 1: P.K.D.1 obchod Josefa Zajíce čp. 304 - jako přebytečný - byl zlikvidován a pekárna téhož majitele byla do družstevních podniků převedena rovněž.

Postupně i jiné řemeslné podniky soukromé jako výroba lyží u Štefanů čp 70, kolářství u Makovičků čp. 83, kovářství Václava Černého byly převedeny do do družstev. Klempířství Josefa Bartoně v čp. 305 zaniklo vůbec. Tak zanikl i u Karásků čp. 306 obchod smíšený a pekárna. Zde byla později otevřena družstevní prodejna řemeslnými výrobky.

Soukromé živnosti hostinské: „u Višňáků", „Erbenů" „Kulhánků" a „na Špici" vstoupili do družstva, rovněž smíšený obchod „Na Špici", řeznictví „u Erbenů" a řeznictví Josefa Dědečka čp 229, jakož i smíšený obchod u „Sedláčků byly převedeny do družstev. Bývalí majitelé těchto soukromých podniků zůstali téměř všichni na svých místech jako vedoucí.

V obci zůstala dosud jako soukromá živnost: hostinec „u Kovaříků", holičství „Kudrnáč" a několik málo významných podniků.

Na místo starodávného cechu obuvnického a přištipkářského - vedle prodejny obuvi nár. pod. - nastoupila správkárna obuvi „Obnova".

Přes všechny tyto změny nelze říci, že by obyvatelstvo bylo zásobeno a obslouženo méně dobře.

změny v M.N.V. Po odchodu tajemníka M.N.V. Josefa Martinka na tutéž funkci do Horní Branné nastoupil po delší době na jeho místo soudruh Laska z Poniklé, ovšem jen na krátký čas, v červnu nastoupil s. Penkala z Jilemnice jako nový tajemník místní obce.

Cesty k J.Z.D.

Do řádě více nebo méně hodnotných přednášek a přesvědčovacích akcích byl dne 2. října na veřejné schůzi u „Višňáků" ustaven přípravný výbor jednotného zemědělského družstva. Členů bylo zapsáno 40 osob. Předsedou přípr. výboru byl zvolen zemědělec Ota Šimek.

Dne 7. října odbývala se první schůze tohoto výboru v místnosti M.N.V., kde bylo projednáno: 1) zpráva okresnímu soudu o ustavení „Družstva", 2) návrh členské schůzi na funkcionáře, 3) čtení provozního řádu.

Dne 16. prosince ve schůzi návrhové komise byli navrženi tito funkcionáři:

Jaroslav Tomáš čp. 13 – předseda
Ant. Kočárek čp. 11 – místopředseda
Josef Ducháček čp. 15 – pokladník
Ota Šimek čp. 179 – zapisovatel
Josef Duška čp. 24 – hospodář.

/: Vzhledem k úplnosti poznamenávám: tyto navržené funkcionáře valná hromada družstva ve své schůzi dne 8. února 1953 v hostinci „u Kulhánků" schválila a současně zvolila náhradníky a dozorčí radu :/

Nutno poznamenat, že ne všichni zemědělci i když do družstva vstoupili – byli přesvědčeni o správnosti svého rozhodnutí o nutnosti společného, socialistického hospodaření, o výhodách z téhož plynoucích a že si dosud plně nevyjasnili zásady nové společenské soustavy. V neposlední řadě brzdí novým směrům a novým cílům stará vžitá tradice soukromého vlastnictví i podnikání a nedůvěra ke všemu novému. Nelze také zamlčet, že se strany jak místních, tak okresních a politických i jiných činitelů byl pro utvoření družstva vyvolán určitý tlak na zemědělce a ne vždy formou vhodnou.

Kampelička.

Zákonem ze dne 11. prosince se ke dni 1. ledna 1953 přeměňují dosavadní ústavy lidového peněžnictví – tudíž i místní „Kampelička" – na státní peněžní ústavy – případně jejich pobočky. Kampelička ve Studenci jest nadále pobočkou státní spořitelny v Jilemnici. Veškerá správa finanční, hotovost a budovu Kampeličky přebírá stát. Tím končí funkce představenstva a dozorčí rady – místních občanů – volených místními občany – členy Kampeličky.

1953

rok rušných událostí.

M. N.V.

Místní nár. výbor věnuje zvýšenou pozornost zemědělství: obdělání veškeré zemědělské půdy, rozpisy zemědělských výrobků na povinnou dodávku státu, přednášky, hovory s občany /: dodávky v něco stouply proti létům minulým :/ školství, zdravotnictví zásobování obyvatelstva a pod. Dosud trvalým nedostatkem jsou kvalitní kosy a různé součástky k zemědělským strojům. I těmito problémy se M. N. V. zabývá. – S obcí Horní Branou uzavřel za místní obec soutěž ve výkupu zemědělských povinných dodávek /: lepších výsledků v tomto roce docílila Branná :/ Nutno poznamenat, že na této akci byla široká fronta pracujících zemědělců celkem málo zainteresována.

Mičurinství.

Mičurinský kroužek /: dle známého sovět. vědce Mičurina :/ žáků střední školy vede odb. učitel Ant. Holec. Dospívající žáky seznamuje zejména s pokrokovými methodami v zemědělství – zahradnictví i ovocnářství v praksi na pokusné školní půdě, pořádá výstavky obilovin i ovoce a pod. Slouží tak i celé veřejnosti pěstitelů a po zásluze jeho činnost byla O. N. V. hodnocena jako nejlepší na okrese i kraji.

Školy.

Dřívější obecná a měšťanská škola – které byly v r. 1948 přejmenovány na národní a střední školu – jsou sloučeny na povinnou 8mi letou školu. Ředitelem jest Josef Zelinka z Jilemnice.

Dodatkem: I po sloučení obou škol zůstává budova obecné školy tam, kde byla dříve, totiž mezi státní spořitelnou a „Sedláčkovými naproti kostelu a měšťanka na druhém konci obce vzdálená od této 2,5 Km v málo vhodném domě za vilou býv. tov. Tejfara – v nájmu.

J. Z. D.

Vybudování nové osmileté školy jest soustavným předmětem jednání a intervenování místního nár. výboru, bohužel nebylo dosud dosaženo nijakých positivních výsledků. Akce tato jest sledována s nevšedně živým zájmem všech občanů.

Dne 5. března zemřel v Moskvě předseda nejvyššího sovětu socialistických svět. republik, věrný přítel naší republiky

Josef Visiaronovič Stalin.

Nelze zapomenout, že on to byl, který v květnové revoluci 1945 přikázal svým vojenským jednotkám berlínské armády k pochodu na pomoc Praze – Praze, které hrozila zkáza od Hitlerovských okupantů v posledních hodinách jejich panování v Československu. Té Praze, která tvrdě se bránic, volala o rychlou pomoc rozhlasem (než byl němci umlčen) a který jsme nejen my ve Studenci, ale snad všichni občané republiky poslouchali s nevylíčitelným pohnutím. —
Díky tomuto příkazu – cestou stále ještě bojujíc s roztříštěnou německou armádou – přispěchaly svět. vojenské jednotky před bránící se dosud Prahu v neuvěřitelně krátké době a nepochybně svým zasáhnutím v posledním okamžiku zachránily naši Prahu před zpustošením —
Zpráva o náhlém skonu našeho ochránce a přítele Stalina byla přijmuta našimi občany s hlubokým pohnutím a vděčnou vzpomínkou. Pohřbu jeho súčastnili se představitelé našeho státu s presidentem Gottwaldem v čele – my doma jsme vzpomínali jeho života, díla i smrti pietní oslavou.

A ještě nedozněly ohlasy poslední události a již nová zpráva pronikla tiskem i rozhlasem a šířila se rychle i do těch nejzapadlejších koutů vesnic i chalup: „Rozstonal se president Gottwald – stav jeho nemoci je vážný" — — —

První dělnický president republiky československé

Klement Gottwald zemřel

dne 14ho března. Do Prahy sjížděly se delegace ze všech krajů republiky i ze zahraničí, jela tam i delegace z místního textilního závodu „Lenka" – všichni – aby vzdali poslední poctu zesnulému a rozloučili se ve Španělském sále na Hradě pražském s tělesnými pozůstatky soudruha presidenta.
U nás – místní národní výbor společně se všemi složkami nár. fronty uspořádal v obci pietní oslavy: Naproti lípce „Svobody" na rozcestí u Jebavých při čelní stěně domu čp. 16 byla vystavena busta zemřelého presidenta Gottwalda v pěkně a důstojně upraveném pozadí. Od 17ho do 19ho března (do konce pohřbu v Praze) stála u ní ve dne i v noci čestná stráž. Vystřídali se: zaměstnanci továrny, milice, členové K.S.Č.,

Sokoli, hasiči, Svaz čsl. mládeže, pyonýři i prostí občané.
/: viz. fot. snímky při č. l. :/
V den a hodinu pohřbu v Praze sešli se místní občané v krojích i v občanských oděvech na místě slavnosti před Custou a zde prostřeně vyslechli pohřební obřady a závěrečné proslovy přímým přenosem z Prahy. Hymnou československou a ruskou byl dojemný akt ukončen.

Soudruh Klement Gottwald zastával funkci presidenta republiky československé po odstoupení presidenta Dra Eduarda Beneše /: 7. června 1948 :/ do dne úmrtí – tedy necelých 5 let. Za jeho vedení došlo v naší obci – kromě jiných socialisticky zaměřených změn – ke znárodnění textilní továrny „Lenka a k provedení IIké pozemkové reformy. V rámci státu – k upevnění přátelství a spojenectví se sovět. svazem.

nový president.

Dne 21. března byl zvolen presidentem republiky československé dosavadní předseda vlády

Antonín Zápotocký,

jako druhý dělnický president.

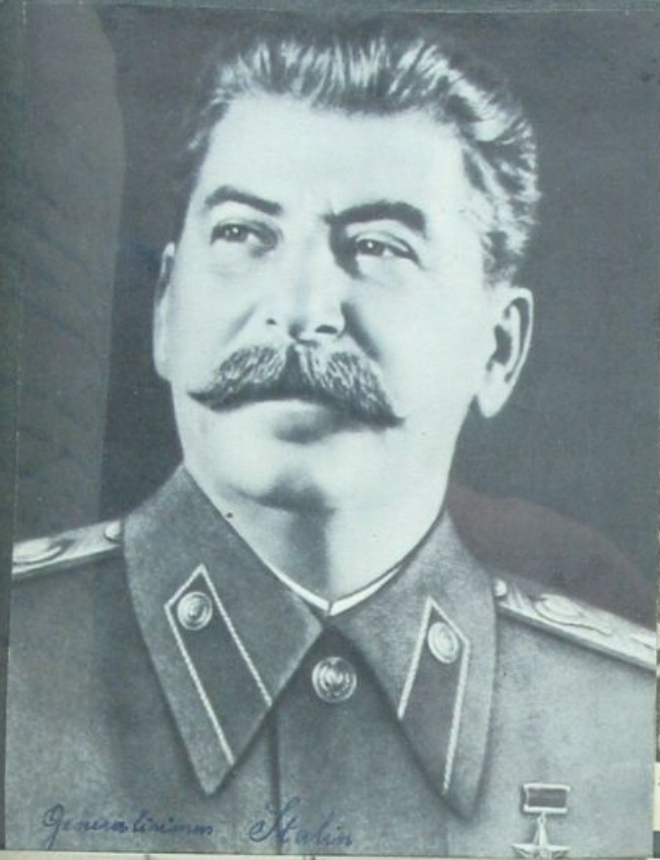

Soudruh Klement Gottwald zdraví s balkonu pražského Hradu lid, který mu vzdává hold po zvolení presidentem republiky 14. června 1948.

K BUDOVÁNÍ A OBRANĚ
VLASTI
BUĎ PŘIPRAVEN!

KG
11 3 1953

KG
3 1953

MĚNOVÁ REFORMA.

Zákon ze dne 30. května – zákon o měnové reformě – má poučit rozvoj národního hospodářství – zvýšit kupní sílu čsl. koruny – upevnit její kurs.

Zákon tento zasáhl do života občanů /: lépe kapes :/ a zapříčinil mnoho různých diskusí a nespokojenosti a ne všude byl správně pochopen a nesobecky hodnocen. Domnívám se, že bude jen na místě, vyjasnit si poněkud situaci po stránce hospodářské i měnové ve státě, zejména však v naší obci, aby tak i tato nesporně nepopulární měnová reforma došla svého ospravedlnění – —

Viz č. listu 161 „Vázané vklady"

První zásah vlády na ozdravění měny po německé okupaci r. 1945 t. zv. „Vázané vklady" minul se kruhě svého účelu a nepřinesl nijakého podstatného zlepšení a zhodnocení měny. Hotovosti i vklady byly sice podchyceny, ale suroviny a zboží v závodech a ve skladech /: u nás hlavně textil :/ zůstalo nedotčeno. A výsledek ?: Během velmi krátké doby měli jsme u nás nové milionáře /: dle lidového podání –8–:/. Nebyli to však jen obchodníci a živnostníci /: ne ovšem všichni :/, kterým „Vázané vklady" neublížily. Byly zde případy – řekněme křiklavé případy i z jiných vrstev občanů, jak názorně ukázala měnová reforma shora uváděná: Tak Josef Bajer, domácí tkadlec /ve mzdě pracující/ přihlásil k výměně 250.000 Kč – mladý svob. dělník na silnici Jan Jebavý 300.000 Kč – Josef Povr 60ti letý, rovněž studenecký občan – který o práci nepřišel – živící se žebrotou – a který konečně svůj vlastní domek čp si nechal doslovně spadnout na hlavu – přinesl k výměně 169.000 Kč. –

Již na těchto několika příkladech je zřejmo, že zákon o měnové reformě byl opodstatněn. Nelze ovšem zamlčet, že měnová reforma dotkla se tvrdě zejména osob přestárlých – práce neschopných, kde často byly to úspory z celoživotní poctivé práce a nyní jediný zdroj výživy. Nutno doložit, že o tyto i jiné osoby přestárlé, neb k práci nezpůsobilé postaral se stát důchodovým zabezpečením dle příslušného zákona —

Touto měnovou reformou zanikly nároky z první měnové reformy. „Vázané vklady" se ruší úplně a bez náhrady: § 7 dekretu č. 91/1945 sb.

Dne 1ho června se dávají do oběhu nové peníze, dosavadní se vyměňují v poměru, který vláda stanovila takto:

1.) Každý občan, který nepoužívá námezdní práce, má právo vyměnit 300 Kč starých za 60 Kč nových – tedy 5 Kn 1. Hotovosti nad 300 Kč budou měněny v poměru 50 Kn 1 – t. j. s 50ti násobným zkrácením.

2.) Peněžní vklady u stát. banky čsl. a u státních spořitelen se přepočítávají výhodněji než hotovosti a to podle velikosti vkladu. Při tom vklady do 5ti tisíc se přepočítávají 5 ku 1 Kč, t. j. bez zkrácení. To znamená, že všechny drobné vklady se přepočítávají bez zkrácení.

3.) Vklady nad 5.000 do 10.000 se přepočítávají /: po odečtení 5ti tisíc z předchozího odstavce :/ 6·25 Kč starých na 1 Kč novou, dobrovolné vklady od 10. tisíc do 20ti tisíc – 10 – 1 – vklady od 20 do 50ti tisíc /: podle odstavce 2.) :/ a zbytek vkladu do 50ti tisíc 25 ku 1, a t. d.

4.) Mzdy a platy ~~a~~ úředníků, pense, stipendia a též příjmy rolníků za dodávky státu i jiné pracovní příjmy všech vrstev obyvatelstva nejsou dotčeny peněžní reformou a propláší se v nových penězích bez zkrácení, t. j. 5 starých ku 1 nové.

Těmito několika příklady není vyčerpán zákon o měnové reformě a ani to není úmyslem zapisujícího, ale v podstatě má být ukázáno na třídní – socialistické – vyrovnání měnové reformy – s občany.

Zrušení lístků.

Současně se zavedením nové měny dochází na zrušení lístků na potravinářské a průmyslové zboží, které se nadál prodává volně.

Dřívější volný prodej /: mimo lístkového systému :/ za vysoké komerční ceny jest zrušen. Ku př.: 1 kg cukru stál 140 Kč, kávy 1 kg 800 Kč, maso hovězí 200 Kč, maso vepřové 250 Kč a t. d.

Nyní /: po měnové reformě :/ jsou zavedeny jediné státní maloobchodní ceny na místo přídělových i volných a tak zvaných starých jediných cen. Dřívější komerční /: volné :/ ceny potravin se snižují o 31%, ceny průmyslového zboží o 37%. Jedině ceny zboží, které se i dříve prodávalo bez lístků, se snižuje o 7%.

Výkupní ceny zemědělské výroby zůstávají po zrušení lístkového systému nezměněny. Příplatky na zemědělské výrobky dodané státu nad povinné dodávky se zvyšují. Ku př.: 1 kg vepře, při váze 125 kg na kontigent 5·50 Kč, volně 15 Kč. 1 ant pšenice /: sto kg :/ na kontigent 98 Kč, volně 240 Kč.

Stará měna,

která byla v oběhu po utvoření republiky Čsl. r. 1918 do 30. května 1953.

od 28/10. 1945

Stará měna

vydávaná za protektorátu |:1939 – 1945:|, platná do 30. května 1953.

Dvacetikoruny

vydané po okupaci /:r. 1949:/ platné do 30. května 1953.

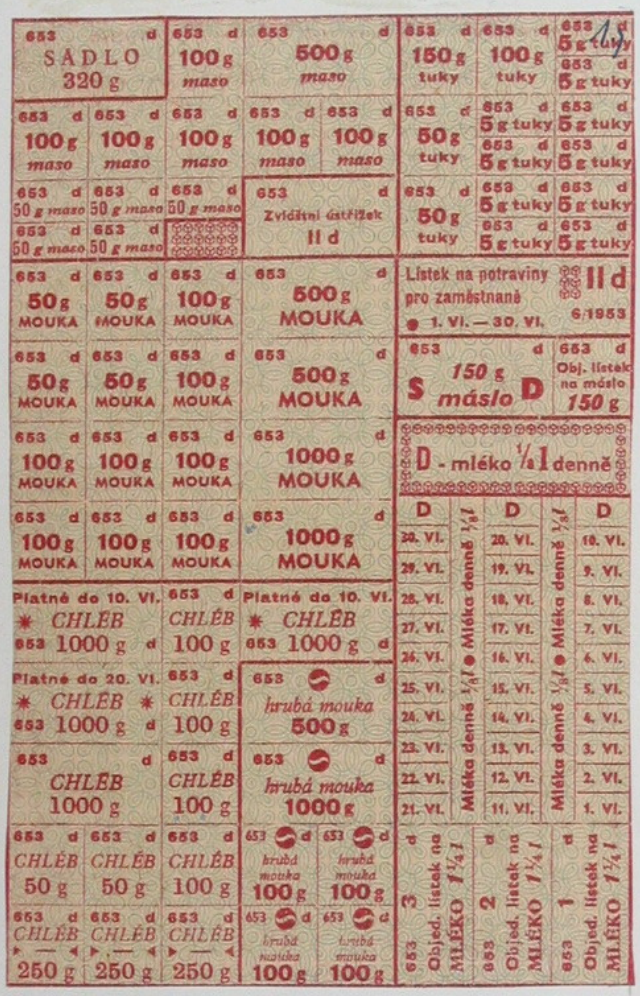

1.) Potravinové lístky základní na 1 měsíc
2.) Potravinové lístky dětské -"-
3.) Potravinové lístky pro zemědělce -"-
4.) Potravinové lístky pro důchodce -"-

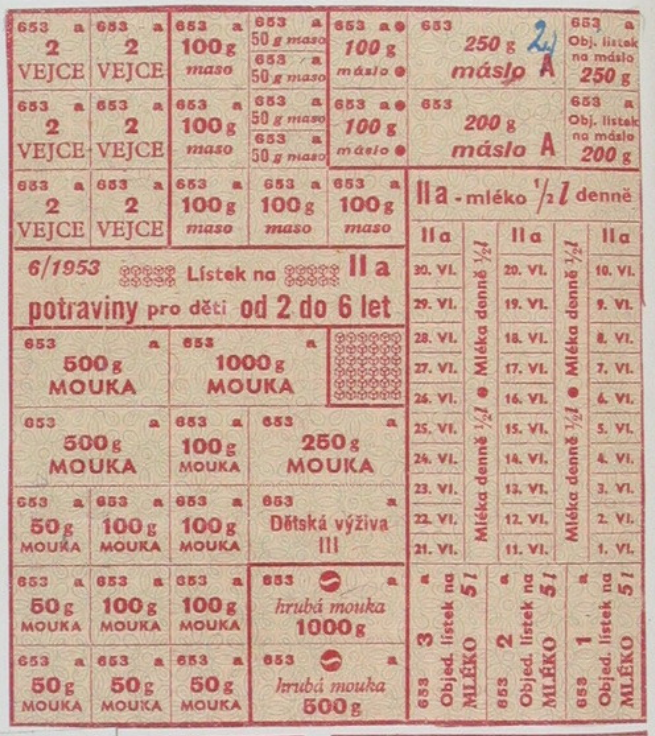

Šatenka - 60 bodů na 1 rok.
1 m látky šíře 70 cm - 8 bodů.-
/: látka na pánský oblek s podšívkou - 70 bodů, 1 bod na černém trhu - 10 Kč :/.

Finanční stav J.Z.D.

Ze státní bance:

k 30.5. 1953 byl stav zůstatku k našemu dobru . . . Kč 38.302, za který jsme obdrželi nových: Kč 3.406·04

Ze státní spořitelně pobočce ve Studenci:

na knížku elektr. Družstva bylo:	Kč 30.184	— obdrželi jsme	3.207·36 Kč
-"- mléčný fond	-"- -"- 8.012	— -"-	1.481·92 "
-"- Jednotný svaz čsl. zemědělců - mléčný fond bylo	7.131·80	— -"-	1.340·96 "
na knížku: honební spolek	-"- Kč 13.015	— -"-	2.101·50 "
celkem	Kč 58.342·80	— -"-	8.131·74 "
hotovost u hospodáře Dušky	" 5.570·—	— -"-	111·40 "
" u pokladníka	" 1.114	— -"-	22·28 "
Celkem bylo na vkladech a hotovosti	Kč 103.328·80	za což jsme obdrželi	11.671·46 Kč.

Poměr výměny při shora uvedených částkách po odečtení položky Kč 11.872 — která byla přepočtena 50 Kn 1 pro J. Junka čp. 91 za proplacený dobytek poslední den plateb obnáší:

Kč 8.077 Kn 1.

Počítáno s touto částkou obnáší " 8.853 -"- 1.

Finanční stav po měn. reformě:

Vklad u banky	8.605 Kč
-"- u stát. spořit. po sloučení všech vkladů	1 289·74 -"-
pokladní hotovost	882·28 -"-
hotovost ve skladě u hosp. Dušky k 30.5.1953 Kč. 22.95 staré měny přepočteno 5 Kn 1 - obnáší	459·— Kč
ve skladě u hosp. Dušky za hnojiva	5.844 -"-
Celkem	17.078·02 Kč

Tento finanční stav J.Z.D. ve Studenci jest zachycen z účetních záznamů Josefa Ducháčka účetního a pokladníka J.Z.D. ve Studenci - po měnové reformě.

S.T.S.

Rok od roku a vždy citelněji se projevuje v naší obci /i jinde:/ nedostatek zemědělských pracovníků. Věková průměrná hranice výkonných zemědělců je nemenší 60ti let. Je nepochybné, že plánování výroby a zvýšené výnosy, vyžadující zvýšenou intensitu hospodaření, mohou zemědělci, zejména drobní – kteří obdělávají půdu kravským potahem kozou, motykou a pod. jen těžko a s nadměrným vypnutím svých sil – zvládnout.

Ve snaze ulehčit těžkou práci zemědělskou, včas ji zvládnout – jako předpoklad vyšších výnosů – a pracovat rentabilněji, ustavila vláda po celé republice síť státních traktorových stanic. Naší obec má přidělenu stát. trakt. stanice ve Lhotě Žálesní. I když je pomoc této stanice dosud v počátcích, i když není dosud řádně ani stroji, ani zkušenými traktoristy vybavena, přece jen vždy více získává přízeň u zemědělců /: nehledě ovšem k počáteční nedůvěře :/ a její pomoc je vždy více požadována a hodnocena.

Její přednosti skutečné vyniknou daleko lépe, až nebude pracovat na malých roztříštěných po různu – políčkách, ale na velkých, zcelených lánech. I když je snad každému zemědělci u nás přejmo, že k tomu dojde, že to doba vynutí, přece jen váhají a dávají přednost starému individuálnímu hospodaření s dřínou a starostmi.

Rozejití J.Z.D.

Jednotné zemědělské družstvo v prvních měsících svého života zaměřovalo svou činnost na přípravné práce k vybudování kravína z opuštěných a zpustlých stájí u „Vydrů". Se zasypáváním prohlubně ve stáji bylo již započato. Bylo potřebí: odborné porady – plány stavební hmoty, zejména cihly, cement, vápno, železo – materiál vázaný na odběrné poukazy.

Předseda družstva Jaroslav Tomáš a hospodář družstva Jos. Duška pochůzkami a intervencemi na O.N.V. v Jilemnici snažili se uvést práce do chodu a získat zájem i materiál, ale nedošly tyto snahy náležitého pochopení. /: snad ani materiál nebyl t. č. dostupný :/. Pak přišly jarní polní práce – a zájem o družstvo, u většiny členů celkem nevelký – ještě ochabnul.

K tomu v měsíci červenci konal se zemědělský sjezd v Hradci Králové, kde mluvil ke shromážděným zemědělcům president zep. s. Zápotocký. Řeč jeho byla zveřejněna tiskem i rozhlasem. Mluvě o družstvech, zmínil se president, že nemá být a bylo chybou, byl-li činěn nátlak na zemědělce, aby tvořily J. Z. D. To že je věc svobodného rozhodnutí zemědělců, které takto zaručuje pevnější a spolehlivější předpoklady pro společné hospodaření. —

Tyto jistě humanní snahy presidenta – připomínající známé heslo sovět. svazu z revolučních dob: „zemlju a volju", žel, nebyly některými zemědělci správně pochopeny a byly leckde vykládány mylně a mylné byly i závěry.

V souvislosti s předeslaným většina členů z družstva vystoupila. Je jisté, že naši zemědělci ve Studenci neměli dosud k společnému družstevnímu hospodaření ujasněný a ucelený postoj a nevyvstály u nich dosud nové směry a cíle.

S.Č.S.P.

Jako součást obvyklých říjnových oslav byl uspořádán měsíc československo-sovětského přátelství. Oslavy byly zvlášť pečlivě připraveny a vyznačovaly se vysokou úrovní. Místní občané podpořili tuto akci nezvykle početnou účastí. Byla pořádána štafeta – „poselství

přátelství a míru" – účastnilo se 47 běžců. Celkem bylo 533 účastníků. Dále bylo sehráno ochotnickým spolkem „Lidumil" divadelní hra od Ostrovského „Pozdní láska". Před představením byla slavnostní přednáška k 36mu výročí „Velké říjnové revoluce." Proslov měl ředitel místní školy soudr. Želinka. Následovala kulturní vložka žáků a žákyň vyšších ročníků za vedení uč. Portíkové. K občanům o významu oslav promluvil předseda svazu čsl-sovět. přátelství s. Alois Frýba.
Celý pořad uspořádala Osvětová Beseda a složky N. F. dokonce svým příspěvkem k slavnostní náladě v obci přispěl i místní rozhlas.

Dodávky.

Plánované dodávky státu: Jako až dosud, tak i v letošním roce i když to byl rok neobvykle rušný a mnohé v socialistickém budování nezaznamenává úspěchů – přece jen povinné dodávky t. j. kontigenty byly splněny na 100%, v některých produktech, zejména v mléce i překročeny – jak je zřejmo z úředních záznamů na M. N. V. Uvážíme-li, že několik zaostávajících hospodářství, kde pro stáří, neb z jiných důvodů se s dodávkami nevyrovnali a byly-ly tyto v rámci obce přes to splněny ano i překročeny – dává to našim zemědělcům vysvědčení o vědomitosti při plnění úkolů a o poctivé práci.

V celookresním měřítku řadí se naše obec mezi nejlepší. O předpisech a dodávkách, které se periodicky a bez význačných změn každoročně obnovují bude pojednáno v příští stati obšírněji.

LENKA.

Tekstilní závod „Lenka" v rámci 5ti letého plánu plní a překročuje plán výroby nad 100%. Splnění bývá každoročně slavnostně vyhlášeno a ozarenstvem závodu /: i tov. hudbou :/ oslaveno.—

V roce 1952 z plánovaných i nadplánovaných zisků závodu bylo docileno pro jednotný fond pracujících, — k použití pro všeobecně prospěšné účely pracujících — 860.000 Kč. Části tohoto obnosu bylo použito na rekreaci zaměstnanců pro celotýdenní zájezd do Nízkých a Vysokých Tater v době dovolené. Súčastnilo se 113 zaměstnanců. Při tom byl prohlédnut nejlepší závod v Republice - tekstilní závod - kombinát „Rybárpole" u Ružomberku na Slovensku. Kromě toho bylo pro sociální soutěž v Liberci zakoupeno a zaměstnancům rozděleno za 100.000 Kč odměn: kola, oděvy, aktovky a jiné praktické zboží.

Účet. závěrka.

Hospodaření M.N.V. vykazuje dle účetní závěrky:

vlastní příjmy	128.000 Kč
příjmy celkem	190.320 „
výdaje celkem	190.000 „
nebylo vyčerpáno ..	320 Kč

1954.

Zdravotnictví.

Již v minulém roce byla u nás podstatně zlepšena zdravotní služba. Kromě lékaře a zubaře, kteří ordinují určené dny v týdnu v místní továrně, byly zřízeny dvě stanice první pomoci. Umístěny jsou: jedna v závodě „Lenka, druhá v obecním domě čp. 298 (: dřívějším chudobinci :). Že své poslání - pomoci trpícím - konají dobře ukazují záznamy z minulého roku: Bylo ošetřeno: v Lence 667 osob, v obci 142, a při oslavách, brigádách a sportovních akcích 66 osob. K této samaritánské službě I. pomoci bylo nově vyškoleno 20 zdravotníků.

Rovněž péče o naše nejmenší občánky nezůstává stranou. U Bourů, čp. byla vybudována poradna, kde odborný lékař periodicky vyšetřuje zdravotní stav maličkých, radí maminkám a t. d. Služby tyto jsou pro občany bezplatné, a jsou vydržovány ze státních prostředků.

Den žen.

(=) předvečer mezinárodního dne žen 8. března uspořádal 7. března „Výbor žen" oslavu u Višňáků. Promluveno bylo o významu tohoto dne s hlediska sjednocení žen všech národů pro přátelství a mír na světě. Vhodným filmem byla slavnost skončena. Súčastnili se místní občané a školní mládež.

Květnové oslavy.

Tradičním stavěním máje u „Lenky" v předvečer 1ho máje (: v noci i jinde v obci :) byl zahájen 1. májový svátek práce. Ráno seřadil se početný průvod občanů u závodu Lenky a s hudbou odešel na vlastní místo oslav do okr. města Jilemnice. K účasti zvaly dvojice z členů skupin N. F. Při té příležitosti zavazovali se občané k zvýšeným dodávkám, k odpracování brigád na veřejně užitečných pracích a pod. Průvod byl zpestřen dětmi v nár. krojích s vlajkami v rukou, pionýry v stejnokrojích, případnými transparenty — K 9mu výročí osvobození Čsl. sep. sovětskou armádou uspořádala Osvětová beseda spolu s kulturními složkami (Lidumil) divadelní hru s prologem a recitací žáctva místní školy u Višňáků.

VOLBY.

Úvodem slovo kronikáře: Volby starších dob: t. zv. virilní hlasy, t. j. osoby, které platily nejméně polovic daní /:továrna – velkostatek:/ byly členy obec. zastupitelstva automaticky – bez voleb.

Volby do r. 1945 /:kromě období okupace – kdy byl němci jmenován komisař:/ prováděly se takto: Za členy obec. zastupitelstva navrhovaly kandidáty politic. organisace nebo i jiná seskupení, nebo i jednotliví občané-voliči – /:tov. Fejfar – Emil Flégl:/, kteří získaly podpisy voličů – úměrné k volebnímu číslu na přihlášku ke kandidatuře. Každá tato skupina nebo jednotlivec měla svou očíslovanou kandidátku. Bývalo jich 8 i více. Na kandidátce mohl být plný počet kandidátů t. j. tolik, kolik bylo všech členů obec. zastupitelstva – a zvoleni byli podle výsledku voleb v pořadí na té které kandidátce. Na zbytky hlasů bývala mezi stranami dohodnuta seskupení ku př.: Str. lidová – Fejfar, zemědělci a živnostníci, Flégl, – Nár. soc. – Komunisti. –
Volby byly tajné – na voliče býval dělán nátlak způsobem dovoleným i nedovoleným.

Od r. 1948 – kdy má strana K. S. Č. vedoucí úlohu ve státě – jest způsob voleb v hrubých rysech tento: M. N. V. /:podle počtu obyvatel:/ rozdíl obec u nás na 12 obvodů. Massové organisace jako složky národní fronty navrhly obvodům jednoho nebo více kandidátů pro každý obvod. Voliči jednotlivých obvodů měli právo v předvolební schůzi kandidáta ohodnotit, po př. navrhnout jiného. Kandidáta nevolil, kdo jeho jméno na kandidátce škrtl. Nebyl-li kandidát v některém obvodu zvolen nadpoloviční většinou, následují nové volby tohoto obvodu – opravné a s jiným kandidátem. Volby jsou tajné, ale může být voleno i veřejně.
Volební období od r. 1945 do r. 1948 se vyznačovalo tím, že do voleb byly připuštěny čtyři politické státem uznané skupiny. ——

Dne 16. května konaly se volby do M. N. V.
Byli navrženi tito kandidáti: Malich, Martinek, Zlatník, Šimková B., Tomáš, Jeník K., Nosek, Fejfar, Čermák, Hák, Prokeš, Václavíková. Protože tři kandidáti nedosáhly nadpoloviční většiny, totiž Zlatník, Jeník a Šimková, byly volby opravné a výsledek byl tento:

Země

I. volebobvod	: Václavíková Božena	– 72 voličů	– volilo	54
II.	–"–	Jodas Fr.	76 –"–,	–"– 74
III.	–"–	Tomáš Jaroslav	59 –"–,	–"– 47
IV.	–"–	Rosek Josef	73 –"–,	–"– 55
V.	–"–	Fejfar Frant.	75 –"–,	53
VI.	–"–	Malich Václav	67 –"–,	–"– 44
VII.	–"–	Ruška Josef	71 –"–,	–"– 65
VIII.	–"–	Holec Antonín	76 –"–,	–"– 75
IX.	–"–	Čermák Alois	67 –"–,	–"– 39
X.	–"–	Hák Miloslav	79 –"–,	–"– 55
XI.	–"–	Prokeš Jaroslav	72 –"–,	–"– 54
XII.	–"–	Martinek Josef	66 –"–,	–"– 42

Současně s volbami do M. N. V. probíhaly volby do okresu a kraje: Do okresu za Studenec byl zvolen Jan Matoušek, zámečník z Jilemnice. Do kraje byl zvolen Ladislav Pavlata, zemědělec z Struhu.

Zemědělství.

Místní národní výbor ve spolupráci se zemědělskou komisí vedli v stálé patrnosti a evidenci plánovaný stav osetí, průběh jarních prací /agrotechnické lhůty/, zástav brávu a skotu, dílčí dodávky státu, a jiné práce v obou zemědělském. Nevyskytly se však větší závady, jarní práce byly v čas a řádně provedeny a dodávky procházely plynule. Obavy a ztráty u pěstitelů vzbuzuje vždy častěji se vyskytující nemoc u vepřů – „obrna", končící ve většině případů nutnou porážkou nebo uhynutím.

Jaro i léto se vyznačovaly dlouhotrvajícím suchem. Obilí, zejména na lehčích půdách zakrnělo, mnohde ani nevymetalo. Neutěšený byl hlavně stav pícnin, ať již setých nebo lučních. Mnozí zemědělci doplňují svou zásobu píce /sena/ tím způsobem, si jej nadělají „v horách" t.j. v horských pohraničních oblastech /tu př.: Janova hora/, kde by tráva zůstala nepokosena a nesklizena. V obci, kdo jaká mez a paseka – vše bylo sklizeno těmi zemědělci, kteří měly obavu, že by stav dobytka přes zimu nepřežili.

DODÁVKY.

Výměr, kterým se stanoví povinné dodávky je podle zákona ze dne 30. října 1952, číslo 56-Sb. o dodávkové povinnosti a o výkupu zemědělských výrobků a podle prováděcích předpisů k němu vydaných povinen dodati státu v r. 1955 tyto zemědělské výrobky: . . . . .

Výměr na stát. dodávku /Kontigent/ jest odstupňován dle velikosti hospodářství – či jak se nyní říká – zemědělského závodu tak, že menší hospodářství dodává méně, větší více z každého hektaru. Jako příklad uvádím hospodářství v skupině od 5ti do 10ti ha:

Výměra celkem ha 5·30, orné půdy z toho ha 2·62

Dodávka: maso vepřové 170 kg za 1 kg ž. v. I.- 5·60 až 6·60 Kč
-"- -"- hovězí 300 " za 1 " ž. v. 3·90 – 6·50 "
-"- mléko 3160 litrů za 1·10 Kč 1 l o tučnosti 3·5 %
" vejce 510 kusů za 8·40 Kč 1 kg
" seno 200 kg za 30 Kč 100 Kg I. třídy
" žito 308 -"- za 0·78 Kč 1 kg
" ostatní zrniny 210 -"-
" brambory třídění 1229 " za 0·23 Kč 1 Kg

pšenice za 0·98 Kč 1 kg, ječmen za 0·55 Kč – 1 kg.

CENY.

Kromě těchto cen kontigentních mohou zemědělci dodávat všechny tyto produkty (pokud jim přebývají) „na volno" za ceny podstatně vyšší. Zemědělci hospodařící společně v J. Z. D. mají dodávkové předpisy nižší – takže mohou více a za zvýšené ceny prodat ve volném prodeji.

Ke shora uvedenému rozpisu rostlinných a živočišných výrobků jest ještě uvésti povinné setí plodiny technické – lnu – na 20ti arech. Jeli příznivý rok a a máli potřebnou péči, bývá u zemědělce vítaným přínosem.

Běžné ceny pozemků se hodnotily takto: Za Rakouska /do první republiky/ stál jeden korec t. j. 28 aru 80 m² 300 až 500 zlatých t. j. 600 až 1000 Kč, za první republiky 3.000 až 5.000 Kč – nyní sto Kč i méně. Jako příklad uvádím: Zemědělec Josef Erban čp. 60 koupil od Josefa Tauchmana ze zemědělského závodu zemřelého Františka Hamáčka čp. 175 12 korců polí i luk za – 1000 Kč. – V některých případech bylo by lze získat zemědělské pozemky i zdarma.

1955.

LENKA.

Textilní závod „Lenka" /: dříve Fejfar a Mládek :/ po znárodnění v r. 1948 byl převzat ve stavu, který nemohl dáti předpoklady pro nové formy socialistické výroby pro svou zaostalou technickou úroveň: Zařízení bylo zastaralé, některé stroje až z. r. 1890, různých typů a sladění, výkonnosti době neodpovídající, osvětlení nejednotné a neuspořádané, dílny tmavé. Transmise u stropu s rozbíhajícím se řemením k zastaralému parku neskýtaly dostatečné ochrany před úrazy. Z těchto v hrubých rysech vylíčených i jiných neméně vážných důvodů bylo přikročeno k úplné rekonstrukci t. j. typysaci závodu. S přípravnými pracemi bylo započato již v roce 1952.

Nové uspořádání: všechny stavy nového typu s jednotným pohonem – každý stav má vlastní elektrický motor – stěny a strop hladké a světlé. Přívody elektr. proudu jsou umístěny v podzemních kabelech. Za tím účelem byly vybudovány v celém závodě nové betonové podlahy. Dřívější staré, nestejně umístěné osvětlení bylo odstraněno a namontovány moderní vysokozářivky. Tyto jsou symetricky rozděleny, ničím nerušeny, takže nikde na pracovišti nedochází ke stínu.

Bělidlo bylo zrušeno, ježto jeho kapacita neodpovídala nákladům, kterých by si úprava, pro další provoz nutná – vyžádala. Jen filtrační zařízení, které by bylo nezbytné, vyžadovalo by nákladu několika milionů – a konečně voda, používaná z rybníků nebývala v letních měsících vždy dostatečně studená ani čistá a tím bývala narušována kvalita práce, resp. výrobků, vycházejících z bělidla. Práce bělidla obstarají jiné závody textilního kombinátu v Mladých Bukách, jehož je „Lenka" pobočkou.

Do provozoven po zrušeném bělidle byl přemístěn mandl s úpravářskými stroji. V provozovnách mandlu a úpravny byly instalovány další tkalcovské stavy.

Pro konečnou úpravu zboží byl postaven provozní sál nový, moderně vybavený, s náležitým osvětlením a parketami místo betonu.

Také hygjeně v závodě věnována patřičná pozornost: Byly zřízeny nové šatny, oddělené pro muže a ženy s vlastní skříní pro každého zaměstnance, nové splachovací klosety, sprchové a vanové lázně – kuřáká místnost.

V továrním objektu č. 319, kde byla dříve prodejna kolonviálního zboží, byla zřízena závodní jídelna s klubovnou pro zaměstnance závodu a závodní kuchyně. Vzorné zařízení místností i vybavení kuchyně jist na výši doby. Nechybí ani závodní rozhlas.

Závod sám jako celek je nyní jedním z nejlépe vybavených závodů libereckého kraje.

Dvě artézské studně – jedna na dvoře továrny – hluboká 67 m, druhá v nové části Rovnáčova u internátu čp 14 zásobují celou továrnu pitnou vodou. Tato jist také zavedena do všech bytů zaměstnanců v továrních domkách v Rovnáčově. Domky byly vystavěny v roce 1949, nevyhovovaly však představám o moderním bydlení a tak byly nově rozšířeny a upraveny – vybudována kanalisace.

Tyto v hrubých obrysech načrtnuté reformy – kdy zůstaly ze starého závodu téměř jen zdi a komíny byly ukončeny – aniž by došlo k zastavení provozu – v roce 1954 a vyžádaly si náklad plánovaných 17 milionů Kč, tento pak byl o 2 miliony překročen – tedy 19 milionů Kč. Celou akci financoval stát – přesněji ministerstvo lehk. průmyslu.

Dodatek: Zaměstnanci závodu se stavěli proti těmto „Novotám" a aby nebyly realisovány, chtěli se dokonce přičlenit k technolenu – ústřední vedení – v Lomnici n/P. Jako důvody uváděli, že s moderními stroji bude méně práce, že staré jsou ještě dobré a pod. Proti zmodernisování závodu se stavěla i závodní rada a tov. org. K.S.Č. Předseda záv. rady s. Martinek byl „hubován," že „nejde s lidmi," ale s ředitelem s. Tintrem, kteří se přes všechny potíže za tuto věc postavili – až do konce.

Dnes osazenstvo závodu se již zžilo s novým uspořádáním, z práce nebyl vysazen nikdo a zpět, do starého prostředí by nechtěl ani jeden — —

Mimoděk se vkrádá do pera kronikáře: „Kdy bude možno zaznamenat podobný přechod ze zaostávajícího zemědělství – k zemědělské moderní velkovýrobě?"

Dne 12. června zemřel učitel - později ředitel - obecné školy ve Studenci

Alois Frýba.

Skončila jeho svědomitá péče o naše děti. Pohřeb jeho byl vykonán zřetelem. Na poslední jeho cestě - ke kremaci - rozloučili se s ním žáci, učitelský sbor a občané - z nichž mnohé také učil. Byl jedním z průkopníků pokrokového dění v obci, spolupracoval v Osvětové Besedě a „svaz Čsl. sovět. přátelství v něm ztratil nenáročného a schopného předsedu.

KULTURA.

Školy: osmiletou střední školu navštěvovalo 157 žáků. Učitelský sbor je složen - mužů - - žen. Ředitelem jest Josef Zelinka z Jilemnice.

Mateřská školka jest dobře vybavena a umístěna „u Špice" v čp. Navštěvovalo ji průměrně 20 dítek těch nejmenších - od dvou do šesti let. I tato školka plní své poslání, zejména je to účelná pomoc ať již pro maminky zaměstnané v závodě či na poli. Je to přínos i pro děti samé pro další kroky do života. Ředitelkou jest Augusta Pospíšilová. M. N. V. ve svých každoročních rozpočtech pamatuje na vybavení škol a zdravování dětí značnou částkou.

Z Osvětové Besedě se soustřeďuje téměř celý kulturní život v obci. Spolupracují učitelé, občané, složky, ochot. dram. odbor „Lidumil". K osvětové práci je vedena také školní mládež. Pořádají se slavnosti, přednášky, filmy, vysazují stromky a t. pod. Obětavým pracovníkem a vedoucím činitelem jest již řadu let. učitel s. Antonín Holec.

Obecní lidová knihovna, která byla do nedávna u Popelkou - byla umístěna v školní světnici - později

v komůrce obecního chudobince, málo chápáno bylo její poslání příslušnými činitely – ta knihovna nyní zaznamenává vzestup:

Je umístěna v poměrně slušné místnosti „u Kulhánků" má vlastní vchod a jest vytápěna. Je vybavena nábytkem pro čítárenský koutek a časopisy. Literatura je přehledně umístěna a dle obsahu roztříděna ve dvou skříních a dvou regálech. Každé oddělení má své vývěsné seznamy. Počet svazků činí 1.500 — a každoročně se doplňuje. Počet výpůjček roste – i poučných – konají se besedy se čtenáři a jest udržován kontakt s Osvětovou Besedou.

Zemědělství.

Nedostatek pracovníků v zemědělství – /:manuelních:/ se projevuje stále citelněji. Letošním rokem se již vyskytují pozemky zanedbané a jest nepochybné, že za dané situace – úměrně k stárnutí – potažmo k pracovní nezpůsobilosti zemědělců – budou vyhlídky rok od roku nepříznivější. M. N. V. téměř v každé schůzi rady i schůzích veřejných zabývá se těmito problémy a hledá uspokojivé řešení. – Přes tyto potíže byly však i letos povinné dodávky splněny ano i – v rámci obce – překročeny.

SBĚR.

Odpadové suroviny: t. j. kovy pro hutní průmysl a papír pro výrobny papíru i jiný průmysl a staré hadry rovněž pro průmyslovou výrobu jsou cennou surovinou. Jejich sběr se organisovaně každoročně opakuje. Žáci osmiletky za vedení svých učitelů jsou zapojeni do sběrové akce a vhodnými soutěžemi docilují dobrých výsledků. Také se sbírají kosti na výrobu umělého hnojiva – kostní moučky. Jako odměnu za dobrou práci obdrželi letos k rozdělení 500 Kč.

S.Č.S.P.

Ke každoročním květnovým oslavám:
svátku práce a dne pracovního klidu 1. května –
státního svátku Čsl. republiky 9.ho května, /: 10. výročí
osvobození sovět. armádou :/ –
vyhlášení Ústavy 9ho května 1948 – /: 7. výročí :/ —
řadí se: oslavy Velké říjnové revoluce /: sov. war 1917 :/
a měsíc československo-sovětského přátelství.

Na ukončení oslav odbývalo se slavnostní zasedání místního národního výboru u Višňáků. Potom sehrál dramatický kroužek „Lidumil" za součinnosti národních umělců z Národního divadla v Praze divadelní hru „Paličova dcera."

M.N.V.

Účetní závěrka hospodaření místního nár. výboru:

Celkový příjem: 202.420·65 Kč
Celkové vydání: 201.069·76 Kč
Přebytek . . . . 1.360·89 Kč.

STUDENEC.

Rozloha studeneckého katastru jest zevrubně označena mapkou na konci této knihy. Počet čísel popisných v posledních 50ti létech nezaznamenává hrubších změn a činí 350 čísel. Počet obyvatelstva – který býval začátkem tohoto století dva tisíce i více – poklesl na nynějších 1210 osob. Hromadný úbytek zaznamenává r. 1945–1946, kdy značná část obyvatelstva přesídlila do pohraničí. Během posledních 50ti let mnoho se změnilo. Nepoznal by Studenec občan zemřelý před 50ti roky – kdyby se tak mohl probudit — Nenašel by dřevěné slámou krytí chalupy a chaloupky o jedné nízké světnici, kde bývaly dvě i více rodin, kde bývaly dva i tři tkalcovské stavy a při nich zapřáženy do námezdní práce celé rodiny – děti nevyjímaje. /:A to ještě když práce byla – hůře bylo, když jí nebylo – tu býval hostem i hlad:/ Neviděl by ani na slamníkách rozestřených po zemi na noc, jak při rachotu stavů dlouho do noci, spí staří i mladí. Na místo toho všeho by viděl nové domy a domky čisté a světlé na mnoze slohu vilkového, ~~slohu~~, viděl by celé nové bloky domků: „Bendovka" „Patero" a jiné. /:Těch několik starých shrbených chaloupek, co ještě zbyly – ty dožívají i – s jejich obyvateli:/. Viděl by místo louči a „petrolejek" – světla elektrická, snad v každé domácnosti „čarovnou krabičku" – radio – a motocykl, leckde i auto, autobusy usnadňující styk s neobmezenou vzdálností, létadla bzučící ve výškách a jiné a jiné. Práci by neviděl, jako bývala: Nevozí lidé chlévskou mrvu na pole na traktaři, nemlátí obilí cepy, nekopají brambory motykou, neklapají domácké ruční stavy. – Za to stále častěji by viděl „obludu" jakousi – traktor – s vlečným vozem, neb samovazem – pluhem, či jiným hospodářským nářadím. Viděl by mlátičky, které lidé netočí klikami, ale výkonné stroje čistící, poháněné elektřinou, sekačky, vyorávače brambor a úrody, které by za jeho času do stodol nevtěsnal. Viděl by tkalce v řádně vybaveném závodě u strojů, kterým by nerozuměl – nevěděl by co je to „Brigáda", „Pionýr", televisor či kombajn. Neviděl by „Orla", nenašel by špatně a nedostatečně oblečené děti a na okrajích obce – dnes již zbytečnou tabulku „Žebrota se zapovídá" – a jiné a jiné — — snad by se mu z těch „novot zatočila hlava a raději by – – – — — —

Náboženství:

Většina obyvatelstva se hlásí k náboženskému vyznání římsko-katolickému, nábož. vyznání je 135 osob, řada občanů jest bez konfese a několik osob náboženství česko-bratrského.

Náboženskou obec řím. katolickou ve Studenci vede Vincenc Říha děkan, církev československá míval bohoslužby v obecné škole – dojíždí farář z jilemnického sboru. Úřední záznamy /matriku/ o svatbách, křtinách a úmrtích zpracovává N. N. V. Náboženské ceremonie při těchto úkonech nejsou zakazovány a zhusta bývají od občanů požadovány a konány. Ojediněle bývají pohřby žehem /u osob bez vyznání/. Nejbližší kremace jest v Semilech.

Společenský život.

Vlivem základního přelomu v poměrech hospodářských, politických i náboženských – snad i zvýšeným vypětím pracovním a odchodem mladých občanů do zaměstnání mimo obec, nebo i přímým odchodem z obce jest ku společenskému soužití občanů určitá zdrželivost, ba možno říci i nedůvěra. Někteří se zžívají s novými poměry lehčeji – druzí tíže, jedni jsou jeho průkopníky – druzí brzdí. – Veřejné schůze, přednášky a besedy – mnohdy vysoké úrovně – bývají občany, zejména zemědělci navštěvovány jen málo – poměrně malá účast bývá i na oslavách a průvodech. – Masopustní plesy bývají dva nebo tři, kdežto dříve pro ně stačily sítě soboty. Pomalu upadá i sláva poutí a posvícení a – zúžuje se také kruh notorických pijáků. –

Řada veřejných činitelů snaží se dát společenskému soužití občanů novou náplň. Je to zejména mládež, vedená svými učiteli, Osvětová Beseda a knihovna, tělovýchovná org. „Sokol" /Jiskra/, dram. odbor „Lidumil", časopisy rozhlas, dva biografy (1 v závodě „Lenka") a jiné.

I když dosud nelze zaznamenat uspokojivých výsledků, je nepochybné, že i tyto snahy přinesou své ovoce.

Doslov:

Uzavírá se I. kniha „Kroniky" obce Studence — Čtenáři milý, Ty, jenž po mnohých a mnohých létech budeš snad tuto knihu číst, pomni, že k poznání dob zašlých pro Tebe byla psána a posuzuj shovívavě život a problémy – úspěchy i neúspěchy předků Tvých, tak jak jsou zachyceny a i když se Ti budou zdát malicherné a vědní – čti s láskou – jako s láskou byla pro Tebe psána – Tenkrát již – my lidé současní – se všemi svými radostmi i žaly, naději i pochybami dávno v prach budeme obráceni a i ten prach splyne bez ozvěny do Věčnosti.

Je tak již života běh a Přírody zákon, že vše živé – hyne: Staré generace vymírají – nové se rodí; rodí se nové směry a nové cíle – nový život v zápase se starým vítězí a zvítězí – i když dnes ne vždy a všemi pochopen a doceněn. Pokrok, věda a technika kráčí v před nezadržitelně a mílovými kroky: začíná éra atomu, vodíkových bomb a jiných vymožeností lidského ducha – které jsou schopné vynést život lidstva do závratných výšin vědění – — Žel bohu – neslouží dosud plně těmto cílům ušlechtilým, ale ve veliké míře jsou trvalou hrozbou k zničení a zkáze lidstva. Je mi 62 let. Žil jsem pod vládou Rakousko-Uherskou, súčastnil jsem se I. světové války – následovalo zajetí, I. repub. německá okupace, vězení, II republika do r. 1948 a socialistická republika po r. 1948. – Jako červená nit táhnou se tou dlouhou řadou let nepokoje, války, zbrojení, hrozby válek, nejistota a vše co taková doba nese sebou na úkor klidu a šťastného života národů – věru dost na jeden lidský věk –

Věřím však pevně, že takováto doba Tobě bude známa jen z historie – nezapomeň ale, že vždy tak nebylo a nebylo lidstvu ani darováno, že síly zla musely padnout jako všechno, co je proti lidu, aby v pravdě pokrok a věda dovedla lidstvo k nejvyšším metám – ta věda – která dnes ještě nedořekla slova posledního — —

Věřím pevně, že Ty, v ušlechtilém zápolení pro dobro lidského pokolení budeš žít v míru po všem světě –

Příteli milý, važ si míru, važ si svobody ducha, važ si toho, co dělá člověka člověkem – a najdeš království boží – na zemi.

Jurka, kronikář.